

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text>

3. Небеська М. С. Роль відомчих нормативних актів у правовому регулюванні діяльності ОВС щодо забезпечення прав і свобод людини у сфері охорони громадського порядку та громадської безпеки. URL: www.nbnv.gov.ua/portal/soc_gum/pib/2010_1/PB-1

4. Кривицький Ю. Верховенство права як принцип діяльності міліції: перспективи закріплення та реалізації в умовах реформування МВС України. *Юридична Україна*. 2013. № 8. С. 8–13. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urykr_2013_8_4

5. Деканоїдзе Х. Поліція повинна консолідувати Україну. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/27534989.html>

6. Сокурєнко В. В. Управління органами національної поліції України : підруч. Харків : Стильна типографія, 2017. 580 с.

Батурінець Дмитро Романович,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавр
навчально-наукового інституту № 2
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
Кривицький Юрій Віталійович,
доцент кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

МУНІЦИПАЛЬНА ПОЛІЦІЯ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Кожна демократична держава зацікавлена в таких засобах формування та діяльності місцевої влади, які відповідали її політиці та знаходили підтримку серед населення. Світова практика свідчить, що Україна зможе перейти до системи дієвої, народної, відповідальної влади лише через доповнення державної влади ефективним місцевим самоврядуванням. Це дасть змогу повернути народові роль первинного суб'єкта в системі організації влади. Спільна взаємодія цих двох влад у процесі конституційного будівництва сприятиме створенню умов розвитку громадянського суспільства та правової державності. Без реального місцевого самоврядування подальший розвиток України як демократичної, соціальної та правової держави з комфортним проживанням і безпекою її громадян – неможливий. Саме місцеве самоврядування покликане забезпечити досягнення цих цілей [1, с. 9].

Україна розробила свої програми реформування поліції, в тому числі

муніципальної. У 2015 р. в Україні було створено Національну поліцію, яка включає в себе муніципальну поліцію. Ця реформа передбачала зміну підходів до взаємодії поліції з громадою та підвищення її довіри. У результаті цієї реформи муніципальна поліція отримала більше повноважень і більшу відповідальність за стан безпеки в містах і муніципалітетах.

Одним із принципів місцевого самоврядування в Україні є безпека та протидія злочинності [2, с. 120–121]. Політика протидії злочинності повинна спиратися на правоохоронну діяльність і взаємодопомогу. У злочинності різні причини, тому способи боротьби з нею мусять бути різноманітні. Це означає встановлення співпраці на місцевому рівні між посадовими особами, правоохоронними органами, судьями, соціальними працівниками, з метою аналізу причин злочинності, ефективності заходів і майбутніх програм дій. Ефективність міської політики безпеки залежить від тісної співпраці правоохоронних органів і мешканців міста. Для підвищення її ефективності правоохоронні органи повинні вести діалог з мешканцями міста та їх представниками з метою спільних дій проти правопорушень [3, с. 283].

Соціально-економічне значення місцевого самоврядування у країнах класичної демократії складно переоцінити. У різні роки на їх долю припадало від 10% до 40% асигнувань з державних бюджетів; на муніципальній (комунальній) службі знаходилося, наприклад, у США понад 56% від загальної кількості працівників публічного сектору, в Англії – понад 10%, у Німеччині – 28% публічного сектору. Головними організаційними формами здійснення місцевого самоврядування в зарубіжних країнах є представницькі та виконавчі органи однак, безпосередні форми місцевої демократії (місцеві референдуми, громадські слухання, місцеві ініціативи тощо) також посідають важливе місце в системі місцевого самоврядування [4, с. 7].

У багатьох державах на місцевому рівні діють певні державні правоохоронні структури, зокрема місцева поліція. У Великобританії, США, та Німеччині на неї традиційно покладається більшість функцій щодо забезпечення правопорядку. У Латинській Америці та Європі де основу відповідальності за здійснення контролю за злочинністю покладено на центральну владу, відповідні формування забезпечують нагляд за безпекою дорожнього руху, санітарним станом населених пунктів, порядком на ринках, виконанням розпоряджень міської влади. Організація моделі муніципальної поліції не є однаковими. Як правило, у її складі створюються різні служби та підрозділи на розсуд її безпосередніх керівників. Підходи до управління цією ланкою поліцейських сил з боку місцевої адміністрації варіюються залежно від національних традицій. Саме такий підхід дозволяє муніципальній адміністрації постійно й оперативно впливати на стратегію діяльності щодо забезпечення контролю над злочинністю, виходячи з потреб населення, а воно у свою чергу має можливість висловити своє ставлення до результатів роботи поліції під час виборів місцевих представницьких органів [5, с. 41–45].

У США існують різні муніципальні поліцейські департаменти й кожен з них має власний набір завдань і повноважень. Наприклад, Нью-Йоркська поліція (NYPD) є однією з найбільших муніципальних поліцейських сил у світі

та відповідає за забезпечення порядку в Нью-Йорку. У Німеччині функціонує муніципальна поліція, яка відповідає за питання громадського порядку та дорожнього руху на муніципальному рівні. Вони співпрацюють з іншими поліцейськими силами для забезпечення безпеки. У Канаді різні міста та округи можуть мати свої муніципальні поліцейські сили, які відповідають за безпеку на муніципальному рівні. У Франції жандармерія відповідає за забезпечення громадського порядку на муніципальному рівні. Вони є важливою частиною правоохоронної системи країни.

Отже, теоретична модель побудови муніципальної поліції в Україні ґрунтується на взаємозв'язку її завдань, функцій і структури (підрозділ соціального обслуговування та забезпечення благоустрою, підрозділ підтримки громадського порядку, підрозділ муніципального транспорту), а також взаємодії з іншими державними і недержавними суб'єктами забезпечення правопорядку. У свою чергу муніципальна поліція в зарубіжних країнах є важливим елементом системи органів місцевого самоврядування. У сучасних умовах в одних країнах правопорядок забезпечується державною (національною) поліцією, в інших – муніципальною поліцією, у третіх – державною (національною) та муніципальною поліцією одночасно. Залежно від цього відрізняються завдання, повноваження, структура та джерела фінансування муніципальної поліції. Переважає модель, відповідно до якої остання створюється владою адміністративно-територіальної одиниці, їй підпорядковується, фінансується з місцевого бюджету, функціонує в межах чітко визначеної юрисдикції й виконує завдання з обслуговування територіальної громади у сфері підтримки правопорядку [6, с. 15–16].

Список використаних джерел

1. Муніципальне право України : підруч. / О. В. Батанов та ін. Харків : Одісеї, 2008. 528 с.
2. Білозьоров Є. В., Кривицький Ю. В. Теоретичні та практичні аспекти реформування діяльності органів місцевого самоврядування як учасників адміністративного судочинства в Україні. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 18. Економіка і право*. 2015. Вип. 29. С. 119–126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_018_2015_29_20
3. Біленчук П, Кравченко В., Підмогильний М. Місцеве самоврядування в Україні (муніципальне право). Київ : Атіка, 2000. 304 с.
4. Муніципальне право України : підруч. / Ред. М. О. Баймуратов. Київ : Алерта, 2009. 714 с.
5. Бухтіяров О. А. Муніципальні поліцейські органи деяких зарубіжних країн: повноваження та порядок фінансування. *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 1. С. 41–45.
6. Капітонова Н. В. Муніципальна поліція в структурі органів публічної влади: теоретико-правове дослідження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Київ, 2018. 20 с.

